

REDACTIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Ooppelik.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Brassóbet-közt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifară
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminică 42).

„GAZETA” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Anșto-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu d-nul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 229.—Anul LXVII.

Brașov, Vineri-Sâmbătă 16 (29) Octomvrie.

1904.

Nici-odată!

(a) In statele moderne se dă o deosebită importanță școlilor primare și de când cu obligativitatea învățământului, se manifestă o luptă aprigă între factorii principali, cari determină concepțiile vieții pentru a se asigura într-o parte séu alta dreptul de a influența instrucțiunea și educațiunea în aceste școle.

Este vorba adecă, că cine se hotărăscă felul educațiunii, cine se imprime tinerelor generațiunii din cea mai fragedă a lor etate chipul și modul de gândire, după care se se orienteze în viața publică, ca cetățeni.

In cele mai multe țări lupta această se pòrtă cu înverșunare între stat și între biserică. Școlile, cari de la început au stat mai peste tot locul sub conducerea bisericeii, în timpul din urmă au început să fie scòse de sub această conducere, căci înțelepților de la cârmuire nu le convenia, ca copiii să fie crescuți în frica lui Dumnezeu și în virtuțile creștinesci.

O asemenea luptă s'a desfășurat chiar ȕilele acestea în dieta provincială a Austriei de jos, unde actualmente majoritatea este în mâinile partidului social-creștin. Acest partid, vrând să repare greșelile trecutului, când fiind la putere partidul liberal, a despoiat școlile de caracterul lor creștinesc, a prezentat un proiect de lege prin care se restabilește educațiunea tinerimei în cadrul principiilor solide și probate ale bisericeii.

Lupta în jurul școlii se urmază și la noi, cu deosebirea, că aici sunt două momente, amândouă foarte grave, din cari se pornesc această

luptă, anume momentul confesional și momentul de naționalitate.

Cunòscem prea bine cele ce s'au petrecut în jurul proiectului lui Berzeviczy și scim, că acest ministru a convocat o anchetă spre a asculta părerile tuturor factorilor interesați.

După cele vădute în domeniul politice șoviniste, noi am fost pe deplin lămuriti asupra gândurilor lui Berzeviczy și nu ne așteptam din capul locului la lucruri mari de la faimòsa lui anchetă. Metropoliții noștri s'au prezentat, ce e drept, și au exprimat gravaminele naționale și confesionale în fața anchetei, însă din declarațiunile ce s'au dat la aceste proteste, era de prevădut, că glasul Arhieriei noastre va fi glasul celor ce strigă în pustiu și prin urmare nu va avé darul de a influența în bine asupra noului atentat plănuir de ministru Berzeviczy.

Acum s'a prezentat acel proiect camerei deputaților, însă decă cineva ar fi avut vr'o iluziune, că el în urma protestelor și memorandumelor metropoliților români și a memorandumului energic prezentat de consistorul săsesc din Sibiu, se va indulci, s'a înșelat amar.

Proiectul s'a modificat, ce e drept, însă nu îndulcindu-se, ci înăsprindu-se și mai mult. Așa d. e. în forma în care s'a prezentat camerei se cere, ca la orî-ce școlă maghiară, decă numărul elevilor maghiari este de 20, să se introducă și limba maghiară ca limbă de predare. In textul original era această dispoziție numai în cazul când numărul elevilor maghiari era 20%. — Afară de această, pedepsele referitoare la învățatori inculpați de „tendințe contra statului”, — sub care inculpare scim noi prea bine ce este a se înțelege

— se aplică nu numai învățătorilor activi, ci și celor pensionari, luându-li-se din gură bucățița de pâine pentru care au muncit o viață întreagă. Apoi jurământul, cel vor depuși învățătorii, îi obligă la supunere numai față cu superiorii lor „cei mai mari”, între cari după interpretările prea bine cunoscute, nu se vor înțelege autoritățile noastre confesionale. Și alte mai multe înăspriri de felul acesta sunt în numitul proiect.

Ce era nevoie atunci să mai convòce ancheta? De ce se mai îmbete d-l Berzeviczy lumea cu apă rece, când gândul lui de la început nu era să asculte jalbele confesiunilor și naționalităților?

Este în adevăr revoltător cinismul cu care domnii de la putere își bat joc de sentimentele cele mai sfinte și de drepturile cetățenilor.

Nedreptatea este nedreptate, chiar și când se face unei minorități disparente, al cărei strigăt de durere și indignare este năbușit de urletele majorității. Ce nume trebuie să-i dăm însă nedreptății ce se săvîrșesc față cu milioanele de locuitori, față cu majoritatea populației, — în hatirul unei utopii în veci nerealisabile, ce se numesc „statul maghiar național”?

Trebuie să te miri de sforțările copilăresci ale unor maniaci, cari și-au pus în gând să răstòrne mersul natural al lucrurilor, fiziologia lentă a prefacerilor în domeniul etnologiei, prin legi cari în veci nu se vor pute ésecuta, și chiar de s'ar puté ésecuta, nici-odată nu vor avé rezultatul la care ei aspiră.

Un rezultat însă totuși vor a-junge, și anume în două direcțiuni:
1) Opăcirea masselor poporului în progresul cultural și

2) Pecetluirea aversiunii acestor masse față cu pionirii șovinismului. Maghiarisarea însă?
Nici-odată!

Revistă politică.

Ministru unguresc de culte și instrucțiune publică Berzeviczy s'a ținut de cuvânt. Intr'una din ședințele trecute ale dietei, el și-a prezentat proiectul de reformă a instrucțiunii în școlile primare populare, proiect făcut și refăcut pe calapodul maghiarisării. Proiectul se abate în unele privințe de textul prezentat și debătut în faimòsa anchetă din Maiu a. c., se nu gânditi însă, că s'a făcut vr'o ușurare séu modificare favorabilă învățământului în școlile confesionale nemaghiare, ci din contră dispozițiunile lui s'au mai înăsprit în multe privințe.

Se asigură, că proiectul va veni în desbaterea dietei încă la începutul lunei Noemvrie. Cu acest proiect ne ocupăm în primul nostru articol de ađi. Aici amintim numai, că noul atentat în contra învățământului popular în școlile naționalităților a produs și produce mahnirea și iritațiunea cea mai mare în simul popòrelor nemaghiare. Deputații Sașilor au declarat, că vor combate proiectul și vor vota contra lui. La alt loc publicăm declarațiunea deputaților sași. Diarul sèrbesc „Zastava” din Neoplanta este informat, că episcopi sèrbi au hotărit să-și ridice cuvântul în camera magnaților împotriva proiectului. Tot așa îl combat Slovacia. C'un cuvânt toate națiunile nemaghiare din Transilvania și Ungaria se vor ridica împotriva acestui atentat al ministruului Berzeviczy.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Când am mers pentru prima oră cu tata la utrenie.

Povestire sèrbescă de Lazar Lazarević.

— Fine. —

Mama stetea ciunchită lângă ladă și își frângea mâinile. Deodată cădu apoi jos fără simțiri. Soru-mea se repeđi cu un țipet la dânsa, ér eu sării din pat. Ne ciunchirăm și noi lângă mama, îi sărutam mâinile și îi strigam „Mamă!” „Mamă!”

Mama își veni érăși în fire și punénd mâna pe capul meu, bolborosi ceva. Deodată se sculă și aprinse candelă ce era dinaintea icònei sfântului Gheorghe.

„Haideți copiii, rugați-vé lui Dumnezeu, ca să ne scape din necaz”, ȕise ea cu voce lămurită, ér ochii îi solipeau ca luceafărul pe ceriu.

Am ingenușchiat înaintea icònei și ne-am făcut cruce. Micul nostru Gheorghe a rostit jumătate din „Tatăl-Nostru”, apoi a sărutat mâna mamei și se uită lung la dânsa. Doué pàrea de lacrămi îi curgeau pe obraz. Erau jertfele aduse cerului și lui sfântu Gheorghe. Acolo sus era ceva, ce i se părea că vede sermana mamă; acolo era Dumnezeu ei, pe care îl vedea

și care privia la dânsa din înălțime. Am vădut cum se arăta pe fața ei un semn de consolare și o strălucire par-că ar fi mângăiat-o însuși Dumnezeu; sfântul Gheorghe, care strâpungea cu lancea sa bălaurul, părea că privește cu drag la noi. Mi se împaiangeniră ochii și mă aplecaiți asupra mamei stângi a mamei, cu carea mă ținea și m'am rugat pòte și de o sută de ori: „Dòmne, tu veđi pe mama! Dòmne, mă rog ȕie pentru Tata!” și fără să vréu am adăogat: „Dòmne, ucide pe afurisitul de Zelenbac!”

Am stat mult timp în rugăciuni. Apoi se sculă mama și urcându-se pe scaun sărută pe sfântul Gheorghe. Soru-mea făcu tot așa, apoi ne ridicară și pe noi de sub-suori, pe mine și pe frățiorul meu, și sărutaram și noi icòna. Pe urmă mama luă o rămurică de busuic uscat, ce se afla vârit lângă icòna și muindu-l în aghiasmă stropi cu el prin odaie.

După aceea deschise încet ușa și merse în vârful degetelor la ușa odăii celei mari și făcu pe ea cu busuicoul semnul crucii. Ah, cât de mângăiat mă simțiam eu atunci! Nici-odată n'am mai avut așa curagiu, ca în acele clipe. In momentul când mama sfînșia ușa, se auzi un șgomot în lăuntru. Zelenbac striga cât îl ținea gura: „Cine mă pòte sili, să joc mai departe? Aș vré să-l vèd pe acela!”

Larma ținu câte-va minute; apoi au-ȕirăm deschidându-se ușa. Se auȕiau pași și ciorovaială. Compania de jucători se disolvă în sfârșit.

Tata însă nu veni. In zadar l'am așteptat. Se revărsa de zori. Eu și Gheorghe am adormit și tata tot nu mai venia.

Când ne-am deșteptat, sòrele era sus. Mă simțiam obosit și sdrobot, de dormit însă n'am mai putut adormi. M'am sculat. In casă era o atmosferă sèrbătorescă, însă tristă. Afară era liniște. O rađă de sòre intra pe ferestra deschisă. Candelă ardea încă înaintea icònei. Mama și sora obidate de ostenelă, umblau în vârful degetelor și bolborosiau cuvinte de rugăciuni migăind cu lucrul prin casă. De mănecare nu ne-au dat ca de obicei, nici uu ne-au înțrebat, decă ni-e fòme; la școlă nu m'au trimis! — „Ce va să ȕică asta?” mă înțrebam eu, „este vr'un mort în casă, ori s'a întors réposatul meu unchiu și trebuie să-l îngropăm din nou?”

Mă cutremuraiți, aducându-mi aminte de cele petrecute în cursul nopții și șoptii involuntar: „Dòmne! Ai tu scire de tata?” și apoi adăugai cu totă căldura inimii mele: „Dòmne, ucide pe afurisitul de Zelenbac!”

M'am îmbrăcat și am eșit. Fără să vréu m'am furișat la ușa odăii celei mari,

dér, de o dată tresării, simțind mâna mamei pe umérul meu. M'am întors. Mama își puse degetul pe buze, să nu fac larmă, apoi luându-mé de mâna mă scòse afară din casă. M'am uitat mirat după dânsa și nu sciam ce să cred. Ea s'a reintors în odaie.

Peste câte-va minute m'am furișat din nou în vârful degetelor la odaia cea mare și m'am uitat pe gaura cheii. Am vădut masa și scaunele, din cari două erau răsturnate. Pe podele erau împrăsciate cărțile, d'avalma cu mucus de țigări, o ceșcă de cafea spartă lângă care zării un galbăn solipitor. Pânzătura atârna pe jumătate jos. Pe masă câte-va ceșci pline de mucus și cenușe de tutun steteau printre nișce farfurii gòle. Pe una din farfuriile resturi de tutun. Patru sfeșnice cu luminările arse până jos. Intr'unul licăria încă lumina hărtiei cu care fusese potrivită luminarea în sfeșnic și fumul se înălța gros până la plafond.

Cu spatele cătră ușă ședea tata rézimându-și capul de braț. Era nemișcat.

M'am uitat îndelungat în lăuntru și îmi veniau fel de fel de gânduri sinistre și curioșe. Mi se părea — nu sciu de ce — că e mort, și nu-mi puteam da sémă, cum de un mort résuflă, căci pe corpul lui se observa mișcarea produsă de respirație

O neașteptată întorsătură s'a întâmplat zilele aceste în *dieta din Budapesta*. Firul obstrucțiunii ce se pornește în contra provisorului vamal cu Italia, s'a rupt de-odată, în urma hotărârii partidului koșutist de a nu mai combate acest proiect, și guvernul a ajuns iute și de grabă la rezultatul de a vedea trecut proiectul atât în desbaterea generală, cât și specială — ceea-ce s'a întâmplat în ședința de ieri a dietei.

*

Din Viena sosesc scirea, că ministrului președinte austriac Koerber i-a succedat a-se împăca cu Cehii. Cabinetul austriac se va reconstrui și se va întregi printr-un ministru ceh fără de portofoliu, er de altă parte Cehii vor căpăta însemnate concesiuni economice. Cronica însă nu spune, că în schimb, ce vor da Cehii.

Ministrul președinte Koerber a fost alaltăer în audiență la Majestatea Sa monarhul în Gödöllő, ca să-i raporteze despre împăcarea cu Cehii.

Decă scirile aceste sunt adevărate, noua întorsătură va avea o mare influență asupra proiectului pactului austro-ungar și va influența mult și asupra situațiunii politice ungare, întru cât proiectele pactului s'ar putea desbata și vota în „Reichsrath” și astfel s'ar înlătura o mare piedecă din calea activității și în dieta ungară.

Partidele germane din Austria cer și ele, ca să se fie numit un ministru german fără portofoliu, căci la din contră ele vor pune piedeci lucrării guvernului în „Reichsrath”.

Partid politic și coterie.

Sub acest titlu un membru fruntaș credincios partidului nostru național ne scrie următoarele:

Timișoara, 25 Oct. n. 1904.

Pe cât de mare este în praxă deosebirea între un partid politic și între o coterie sau clică, pe atât de mică este deosebirea în definiția lor tehnică. Și una și alta se compune prin asocierea mai multor indiviși, numărul acestora nu împoartă. Dér pe când partidul politic reprezintă un principiu, un program bine precizat și stabilit, prin care tinde la un folos general al totalității, coteria sau clică are scopul de a vena in-

terese și favoruri materiale particulare, egoistice ale membrilor săi.

Aderenții partidului politic au ca lege supremă în acțiunea lor principiul, programul și disciplina de cari nu se lapedă odată cu capul. Ei preferă aspirarea, persecuția, degradarea, chiar mărta trupescă, însă în viață nu desertază din partid, nici se abat de la principiile său programul lor.

Citez, ca exemplu la asta, activitatea și viața fericitului Avram Iancu. După ce a luptat, în anii 1848/1849, pentru drepturi naționale pe seama națiunii române, n'a primit remunerațiunile, nici decorațiunile cari, cum se scie, s'au conferit persoanei sale.

Aderenții coteriilor din contră: nu vreau nici să audă de disciplină, adevă de frâu, cu atât mai puțin de vre-o eventuală abnegațiune. Pentru dênșii fie-care an, lună, ba măcar și numai o zi de așteptare și de răbdare, care ar trece în viață-le fără d'asți sătura poftele, ambițiile și grandomaniile, este „inertie”, „amortelă”, „neactivitate”!

Deci, ca să-și ascundă adevăratul nume și adevăratele lor chiecare, își dau nume străin, abună-ora numirea de „activist”, care pare a suna mai bine la urechie.

„Activiștii” nu s'au adunat și nu s'au întrunit nici unde în țară ca trimiși de poporul român și în numele acestuia; nu s'au constituit nici când, nici unde în partid organizat în regulă și cum se cade, dér ei totuși și-au luat un nume de partid politic de sine stătător, și au luat, d'odată, lumea în cap, cutrieră țera de la o lature până la alta, vestind că ei, „activiștii”, n'au de gând nici mai mult, nici mai puțin, decât a scote politica de stat a stăpânirii de aji din țitini.

Ei, 2—3 la număr, sau chiar 50 de ar fi, vor birui pe cei 400 de deputați de alte neamuri, de alte principii, îi vor arunca drept în veltorea Dunării cu palat cu tot și — vor fericici odată și bine poporul românesc!

Și vor să-l fericescă fără nici un program politic, fără nici o organizație, fără nici o disciplină de partid.

Ei bine, nu sciu ce vor dice cei din Sasca, cari au audit acestea, dér

mie 'mî vine să cred, că nu le crede nimeni.

S'au sfătuit drăguții noștri, în Timișoara, în luna trecută, și au plecat spre Sasca, adevă „prin Bănat”, cu mândra lor „activitate”, ca să fericescă și pe Bănățeni, precum au fericit pe „Ciubărarii” din Dobra — vorba unui activist — și pe cei din Nădlac, Pecica.

Și nici n'au ajuns bine în Sasca, și au și invins cu „activitatea” lor. Vlad om mare, maistor*) Birăuțiu om mare, popa N. N. om mare, dascălul N. N. om mare, apoi „nărodul”, ce mai vrei?

Maistor Birăuțiu a creșut, ba crede și aji morțiș, că decă din culgător de litere a putut deveni redactor, de ce se nu potă el ajunge din factor de tipografie — factor politic.

S'a sufulcat decă la oratorie și nu numai că a imitat, ci a întrecut pe Vincențiu Babeșiu (!), preamărind pe d-l doctor Vlad.

Vlad a lăudat pe maistorul Birăuțiu, preoții, poporul, dascălii au ascultat, s'au însufletit și etă „activitatea” a incolțit, în Sasca!

Și d'aci înainte, o să prindă, miră-te, chiar și rădăcinii. Căci tôte întimpinările, tôte vorbirile, tôte tôtele, banchetele, se vor tipări în tipografia lui maistor Birăuțiu, și se vor vinde poporului numai pe câte doi bani! Eftin de tot!

Semn rău! Orî că scrierile nu valorează mai mult ca doi bani, orî că specula maistorului cu tipografia își scote ghiarele prin sacul „activității”. Numai una din două, „tertium non datur”.

Și nu mai rămâne nimic de dorit, decă una! „Activiștii” din cercul Sasca se cumpere acele foi volante, dér cu ridicata. Nu cu sutele, nici cu miile, ci milioane de exemplare să cumpere pe câte doi bani, căci numai milioane de bani dau sutișore și mișșore de corone!

Și acum, spre încheiere, vin să mă esplic, de ce mî-am început această epistolă cu accentuarea deosebirei între partid politic și între coterie sau clică.

*) Numirea de maistor sau măestru nu e justificată, căci d-l Birăuțiu este de profesiune culgător de litere, resp. „factor” în tipografia sa — Cor.

Pentru-că eu doresc, din inimă curată, ca pleiada „activistă” să nu apară cumva ca coterie sau clică politică în ochii lumii străine, orî chiar în ochii poporului român din cercul Sasca.

Căci acest pericol cam amenință. Când poporul din Sasca va observa că cei cu „activitatea” se preamăresc tot mereu reciproc, și că în cetera lor nu se află decă tot omeni tineri cu ambiții personale, omeni cari în alte limbă și la alte neamuri au numele de „ștreberi”, atunci mă tem, că „activitatea” o s'o sfeclască rău — „Somcea” în Sasca.

O să-și dicea cei din cercul Sasca: omeni buni, băgați de sémă, că politica ce tinde la nimicirea noastră națională numai în timpul mai nou și-a luat avântul său neîndatinat până acum.

Ea numai d'atunci se descarcă mai aspru asupra noastră, de când „activiștii” dau semne vii și pipăibile de desbinare, de demoralizare, de desfrânare în partidul nostru național!

Voi sciti, omeni buni, că „frica ține pădurea”. Până când toți Românii erau inchiegați în partid politic și în „pasivitate”, guvernul agresiv avea rēcore de neamul nostru. O are și aji, dér mai puțină. Asta se vede și se dă pe față prin țipetele organelor stăpânirii, cari ne injură fără nici un motiv dat din partea noastră și cari nu mai încețază cu sbierături-le lor, că țera este plină de „dușmani” ai patriei.

Unde sunt dușmanii și inimicii? Dora noi suntem dușmani?

Nu. Dușmanii sunt în conștiința lor, că Românii desprețesc politica lor, că ei nu participă de fel la ea. În frica lor proprie de urmările la cari vor trebui să ajungă aji-mâne, care frică îi face adesea de tresar și noptea din somn.

Decă să n'alergăm după cai verzi ai așa dișei „activității”, căci de ea stăpânirea și organele sale nu s'a plâns niciodată, decă semn sigur, că nici că se teme de ea.

Cu astfel de „activitate” și cu 2—3 sau și cu 50 „activiști”, guvernul și stăpânirea — iute o va găta.

Apoi îmi trecu prin minte, că mâna lui cea tare acuma e de carton și nu pôte să lovescă cu ea.

Cine scie cât timp aș fi tot pândit așa la gaura cheii, decă nu m'ar fi atins erăși mâna mamei.

Eu mi-am scos căciula, i-am sărutat mâna și am eșit.

Era o zi de sâmbătă. Pe stradă era ca de obicei; fie-care își umbla după treburile sale. Tărani își aducea mărfurile lor la piață, neguțătorii se uitau în sac și pipăiau mieii. Pandurul Novac striga cât îl lua gura, dând ordine care car unde să stee. Toboșarul Sreten umbla cu toba în oraș și cetia un ordin prin care se opriau omenii a-și lăsa porcii să umble pe ulițe. Triță aducea un miel fript și striga: „Hai la mēșu cald!”, er Iosif betivanul mătăhăia pē lângă un gard.

„Dē ce n'aji deschis astăji dughiana?” mă întrebă cojocarul Ignatie trecend pe lângă noi.

„Nu sciu” răspund eu.

„Pôte e beteag tatăl tēu?”

„Nu”.

„Orî o fi plecat de-acasă?”

„Da, s'a dus la sate” am răspuns eu și am intrat fuga în curte.

Nu trecu mult și doi colegi de școlă veniră trimiși de asprul învățător, să vadă de ce nu m'am dus la școlă? Abia acum îmi veni în minte că ar fi trebuit să merg

la școlă! Luai cărțile subsuora și o bucată de pâne în buzunar. Mama a diș băieților, că n'am putut să merg mai curând și se rōgă de domnul învățător să nu fie supărat.

Ce s'a întâmplat acasă în timpul cât eu eram la școlă, nu sciu. Am găsit totul așa, cum lăsasem. Mama și sora sedeau cu mâinile în pōla. N'au gătit nimic de mâncare în acea zi. Umblau în virful degetelor când treceau pe lângă odaia cea mare — totul era așa ca și dinimēta — și oftău întocmai ca și când a murit unchiul. Georget legase ceva în curte de cōda mătēi și se veselea de săriturile ei. Servitorii ousiau sumane în odaia lor. Stoian se culcase pe o căpiță de fēn și horcāia ca la meșul nopții. Tata stetea tot așa ca și dinimēta și nu se mișca de loc. Blana îi era aruncată pe umeri și chimirul se ridică și se lăsa în jos sub respirația lui adāncă. Când trăgea clopotul de vecernie, durmia încă. Sōrele asfinția și în sufletele noastre se sălășluia de asemenea întunerecul. Nu era nădejde de a scāpa de această miserie insuportabilă.

Eu sedeam pe pragul ușei și țineam în mână o carte. La ferestră zăriam fața scofălcită a mamei, rēzimată de mână-i subțire. Urechile îmi vājăiau și nu puteam să gândesc nimica. De odată se audă scărțăitul unei uși. Mama dispăru de la ferestră și eu tresării, căci era ușa de la odaia cea mare. Tata se ivi în prag. Căciula îi era

cam într-o ureche și de sub ea eșia pērul vilvoiu pe fruntea-i lată. Mustețele îi erau atârinate în jos, tata îmbetrānise mult. Dér ochii lui! Nici nu sēmēna cu cei de altă dată. Erau înțrați în cap și lipsiți de strălucirea lor. Cu pleoapele pe jumătate închise, tata își rotia încet ochii obosiți încōce și încolo, fără să se uite anume la ceva. În trāsăturile lui se vedea o espresiune de tristetă și milă, care nu o avuse mai nainte. Așa o înfățișare avea fie iertatul unchiu, în momentul când a cerut să vie preotul să se spovedescă.

Tata păși înainte de-alungul coridorului, deschise ușa odăii noastre și își viri capul pe ea, dér îl retrase erăși repede. Inchise ușa și apoi eși pe stradă, îndreptându-se spre casa cumetrului Ilie.

Toma, fiul cumetrului mi-a povestit mai târziu, că tata și cu tatăl-sau s'au incuiat amândoi în odaie și au vorbit împreună încet, să nu-i audă nimeni. Pe urmă au adus hārtie și cernelă, au scris ceva și au pus pecetea. Ce-a fost asta, nimeni nu scia și nici nu va scie vr'odată.

Cătră orele nouă și jumătate noi copiii eram în pat, numai mama sedea cu mâinile în pōla și se uita cu ochii bleoșdiți la flacāra luminării. Când a audit portița deschidēndu-se, stinse în grabă lumina și se viri în pat.

Mie îmi bătea inima sub plapomă ca un ciocānel. Ușa se deschise și intră tata.

Se desbracă repede și se culcă. Audiam cum se svârcolesce în pat. În sfârșit am adormit.

Nu sciu cât timp voiți fi dormit, destul că deodată mă trezesc simțind ceva umed pe frunte. Îmi deschid ochii pe jumătate. Luna lumina pe ferestră și rașele ei cădeau pe obrazul mamei, care durmia. Arăta ca o bolnavă de mōrte, cu ochii închiși și peptul i-se agita în neliniște.

Tata stetea la patul ei și se uita la dānsa necontentit. După cātva timp veni la patul nostru. Se uită la noi, cei doi băieți, și apoi la soru-mea. „Dorm!” șopti el. Dér par-că s'a speriat de propriul șoptit și rămase ca stălpit în loc. A stat el o tōnă așa și am zărit cum își întorcea ochii umedi când la mama, când la noi. Eu însă nu mă mișcam.

Acum se îndreptă în vârful degetelor spre poliță, luă de-acolo pistolul țintuit cu argint și îl viri în buzunar, apoi puse căciula în cap și eși din odaie.

Abia închise însă ușa, mama se ridică în pat. După dānsa se sculă și sora. Ca nisce iezme! Mama se cobori repede dér cu precauțiune din pat și se apropiă de ușa. Soru-mea după dānsa, mama însă o trimise înapoi la patul nostru.

Eu sării de asemenea din pat și mă repeșii la ușa; soru-mea mă apucă de mână vrēnd să mă oprēscă, eu însă m'am smāncit și m'am luat după mama. M'am

Ajutore pentru incendiați.

Pentru Românii nenorociți prin incendii din comunele Câmpeni, (Munții apusenii), Ostrovul-mare (Hunedoara), Sotelec (Solnoc-Dăbâca) și Mădăraș (Sătmăr) — au mai intrat la Redacțiunea ziarului nostru următoarele sume:

Din Ploești de la d-l Ioan G. Stroescu pentru incendiații din Câmpeni 50 cor.
Din Vidrasău de la d-l Ioan Oros Rusu, jude în pensiuone pentru incendiații din Câmpeni 5 cor.
Din Apsa-de-jos de la d-l Emiliu Huban preot gr. cat. 5 cor. pentru incendiații din Câmpeni și 5 cor. pentru cei din Madaraș, la olaltă 10 cor.
Din Boos de la d-l Ioan Butnar, proprietar pentru incendiații din Câmpeni 4 cor.
Din Bacifalu de la d-l Alexi Băncilă pentru incendiații din Câmpeni 2 cor.
La olaltă 71 cor.
Transport din Nr. dela 1 (14) Oct. 1667 cor. 53 bani.
Suma totală: 1738 cor. 53 bani.

Deputații sași și proiectul lui Berzeviczy.

Deputații sași au ținut Duminecă o conferință, spre a lua o hotărâre în privința atitudinii ce o vor observa față cu proiectul lui Berzeviczy. În conferință s'a hotărât a prezenta ministrului președinte gravaminele Sașilor. Luni s'au dus deputații sași la ministrul președinte spre a comunica contelui Tisza, că nu pot primi proiectul lui Berzeviczy și că au de gând a-și motiva refuzul atât în clubul liberal, cât și în camera deputaților. Împreună cu deputații sași a fost la contele Tisza și un deputat maghiar, baronul Petrichevich, deputatul Sebeșului-săsesc, ceea-ce a produs o plăcută impresiune la Sași.

La vorbirea deputatului sas Melzer, a răspuns contele Tisza, spunând, că ia la cunoștință declarațiile deputaților sași, însă nu poate să se pronunțe în meritul lucrului, fiind-că afacerea se ține de ministrul instrucțiunii publice.

Deputații sași au publicat în toate ziarele următoarea declarațiune:

„Cei 14 deputați sași din dieta ungară au hotărât în unanimitate, de a respinge proiectul de lege referitor la instrucțiunea primară, prezentat de guvern și care involvă o violare a legii de naționalitate de la 1868, o restrângere a auto-

miei bisericești evang. săsesci și primejduirea existenței școlilor primare săsesci, și a-și motiva această respingere la locul său cu de-amănunt și energie. Alte hotărâri în stadiul actual al pertractărilor socot că ar fi premature și își rezervă șie-și și acelora în fața cărora au să dea semnă despre atitudinea lor politică, de a aduce asemenea decesiuni la timpul necesar“.

Diarele săsesci, în frunte cu „S. D. T.“ din Sibiu sunt foarte iritate din cauza acestui proiect, menit a-le distruge izvorul lor cultural de sute de ani și combat în articole violente proiectul lui Berzeviczy.

Se raportază între altele, că Tisza ar fi primit cu multă afabilitate pe deputații sași și și-ar fi exprimat mulțumirea pentru declarația lor sinceră. Tisza ar fi declarat, că nici prin gând nu-i trece nici lui, nici unui alt membru al guvernului, a distruge școlile săsesci. La desbaterea proiectului, deputații sași vor fi liberi a combate proiectul, fără să fie obligați a se ține de disciplina partidului guvernamental. Va să dică deputații sași, cari nu de mult au intrat în acest partid, vor pute să rămână și pe mai departe în el, cu toate că vor respinge proiectul.

Situația acestor deputați în tot cazul este foarte precară, când trebuie să fie în același timp și prieteni și adversari ai partidului lui Tisza.

Condamnarea lui Veszelowsky.

La alegerile din 1901 deputatul slovac Francisc Veszelowsky a ținut alegătorilor din Aszód și celor din Korlát-kő nisce cuvântări, pentru cari a fost dat în judecată, însă tribunalul din Nitra l'a achitat. Tabla (curtea de apel) din Pojun l'a găsit vinovat și l'a condamnat la 1 an închisore de stat. Această pedepsă a fost întărită alaltăeri și de Curia (curtea de cassatie) din Budapesta. Reproducem după „Egyetértés“ cuvintele lui Veszelowsky pe cari se dice, că le-ar fi rostit, s'evărșind prin ele „așitare contra unității statului, contra legilor maghiare și contra naționalității maghiare“.

„M. Sa împăratul—ar fi dîs V. la Aszód — a poruncit să se facă alegeri curate. Poporul slovac este asuprit în Ungaria. El n'are alt drept, de cât să plătească dări, ér legile cari sunt în favorul nostru nu se eșecută. Numai pe acelea le eșecută, prin cari v'e despóie. Cerem ca limba slovacă să fie obligătoare în școlile secundare (gimnasii) și la esamenul de maturitate. Deregătorii să fie obligați a depune esamen și ei din limba slovacă, cum e și în Austria, Moravia și Boemia“.

Er în Korlát-kő ar fi dîs:

„Bunul și bătrânul nostru împărat a poruncit să fie alegeri curate. D'că mă alegeți, voiți pretinde să se ștergă cășetoria civilă și să ni-se dea înderēt școlile închise. Noi am fost pe acest pământ înainte de a fi venit Maghiarii. N'avem alte drepturi, afară de a plăti dări“.

Conflictul anglo-rus.

Intre Anglia și Rusia a izbucnit pe neașteptate un conflict serios. Tocmai ađi șeptemână, flotă rusă din marea Baltică a ajuns, în drumul ei spre Extremul-Orient, în marea de nord și aproape de portul engles Hull a atacat, fără de veste cu ghiulele de tun, flotila de pescari englesi, care se compunea din vre-o sută de vase. Incidentul s'a întâmplat noaptea. Timp de 20 minute Rușii au descărcat glonțe asupra flotei englese, au ucis un căpitan și doi înatrosi și au rănit pe mulți alții; un vapor fű scufundat, ér alte câte-va stricate.

Atacul acesta a produs în totă Anglia o mare iritațiune și diarele au început să scrie cu multă înverșunare în contra Rusiei, cerend satisfactia cea mai de săvârșită.

Nimeni nu-și póte da exact semnă cum o escadră atât de puternică s'a năpustit asupra unei biete flote de pescari și a bombardat-o timp de 20 minute. Unii spun, că ofițerii ruși ar fi fost bieți, alții dic, că incidentul a provenit din téma Rușilor de a fi atacați în largul mării, căci se vestise înainte, că Japonesi ar vré să facă atentate asupra escadrei rusesci deja în apele europene. După una din versiuni, flotila englesă bine luminată privea la escadra rusă și li numera vasele și le studia, ceea-ce n'a putut conveni comandantului escadre ruse, care a ordonat bombardarea. E curios apoi, că flotila englesă n'a dat semnal, că se retrage și n'a dat a înțelege escadre, că e o flotilă inofensivă de pescari.

Destul, că un mare conflict a izbucnit între Anglia și Rusia. Guvernul engles a trimis o notă de protestare la Petersburg, în care a cerut satisfactie de la Rusia, între altele: scuze formale pentru actul de violență contra unor supuși englesi, și deplină despăgubire pentru victime. Nota cere tot-odată deschiderea unei anchete cu condițiunea de a-se garanta, că rezultatul anchetei va fi urmat de măsurile necesare.

Dupa șeirile mai noué Tarul Rusiei a adresat regelui Eduard al Angliei o te-

legramă, în care își exprimă adencî regretre pentru incidentul din Hull, pe care Tarul îl atribuie unei greșeli.

Prin acesta însă conflictul nu s'a aplanat. Pentru-ca să fie gata la orî-ce eventualitate, Anglia face pregătiri seriose. Admiralitatea englesă a ordonat mobilizarea a 25,000 marinari din rezervă, ér flotei englese din Mediterană i-s'a dat ordin, ca să m'ergă la Gibraltar. Flotele englese din toate părțile lumii au primit de asemenea ordin să stea gata. Pregătirile acestea le face Anglia, ca să dea Rusiei o dovadă neîndoiosă, că așteptă satisfactiunea cea mai completă.

Telegrame din Londra cu data de 27 Octomvrie spun chiar, că Anglia s'ar pregăti de r'ebói (reboi) (?) Guvernul rusesc șovăeșce a pedepsi pe ofițerii ruși inovoați de atacul din Hull și n'ar vré să dea garanții, că incidentul acesta nu se va mai repeta. Pe ziua de erî guvernul engles a fixat terminul de răspuns. La cas că Rusia nu va răspunde mulțumitor, Anglia ar reținé flota rusă din Baltica în drumul ei spre Extremul-Orient.

Flota rusă a ajuns deja alaltăeri la Vigo (port spaniol). Comandantul portului din Vigo s'a dus pe vasul admiralității ruse, făcend declarația, că guvernul spaniol interdice vaselor rusesci de a încărca provisiuni. Admiralul a răspuns, că deorece câte-va din vasele sale au fost avariate, s'au despărțit de partea cealaltă a escadre. În contra oprirei însă, nisce vapóre germane încărcate cu cărbuni au acostat lângă cuirasatele rusesci. Intervenind din nou comandantul portului, ca să nu se violeze neutralitatea, admiralul rus Rosdestvensky a declarat pe cuvântul său de onóre, că nu se va aprovisiona cu cărbuni în apele spaniole. El a pretins însă, ca fie-care vas să încarce câte 400 tone, ca să póta ajunge până la Tanger.

R'ebóitul ruso-japones.

Pe câmpul de r'ebóiu din Manciuria nu s'a întemplat în zilele din urmă nimic mai însemnat. Armatele inimice, nedespărțite de cât de abia 500 de pași, își stau ađi față în față. De la satul Sahopu, care se află acum în mână Rușilor, linia de luptă se întinde dinspre apus de-alungul fluviului Hun, ér spre r'esarit până la pasul Kantulin, — 30 chilom. de la Sahopu. Prin urmare o parte a

tirit de-alungul gardului până la fântână și m'am eiunchit acolo după colac.

Era o nopte din cele mai frumoșe. Cerul era senin și luna rev'ersa o lumină argintie. O bóre ușoră sufla. Altfel nu era nici o mișcare în natură. Acum zării pe tata, că se uită pe ferestra slugilor și apoi se duce mai departe până la șură. Aici scóse pistolul.

În clipita aceea mama r'esară lângă dânsul.

Tata era sdrobot. S'a îngălbenit și s'a uitat aiurit la mama: „Mitar, dragul meu, stăpânul meu, ce ai de gând?“ dîse ea.

Tata tresări. Se uită trist la dânsa apoi răspunde cu glas stins: „Du-te Marișo! Lasă-mé! Eu sunt pierdut!“

„Cum să fii pierdut, dragul meu? Dumneșeu nu te va lăsa! Ce fel de vorbe-s aste?“

„Am pierdut în cărți totul“ dîse tata și își ridică brațele în sus.

„Și d'că ai pierdut! Nu tu ai fost căștigat, ce ai pierdut?“

Tata se dedu un pas înderăt și se uita uimit la mama.

„Dér tot! tot!“ dîse el.

„Ei, și?“

„Am pierdut și calul!“

„Era o mărțógă bătrână!“

„Și pământul!“

„Tot nu era roditor!“

Se apropiă de dânsa și i se uită în ochi.

Mama stetea ca o iconă.

„Am pierdut și casa“ continuă tata.

„Nu face nimica. Numai tu să fi să-nătos!“

„Marișă!“

„Mitar!“

„Ce dicit tu Marișo?“

„Eu dîc, că Dumneșeu să te țină pe tine și copiii noștri. Nu casa și pământul ne-au hrănit pe noi, ei tu! N'o să perim de fóme, cât timp vei fi tu cu noi!“

Tata șovăi și se rezimă de umărul mamei.

„Marișă“, dîse el, tu...? Apoi începu să plângă cu sughiț și își acoperi ochii cu mânăca. Ea îl prinse de mână.

„Când ne-am cășătorit, n'aveam ni-

mica, afară de o plapomă, o ólă și o covată și astăđi avem o casă plină“.

Vedeam pe sub mânăca tatii, curgend picături de lacrimi, cari străluceau în lumina lunii.

„Ai uitat cutia mea cu galbenii economisiți și puși la o parte?“ continuă mama.

„Bine dîc. E plină“ răspunde tata cu voce înduioșată și își lăsa brațul în jos.

„Și de ce să stea acolo de geaba? Ce să ținem în casă un capital mort? Ia galbenii și îi bagă în negoț“.

„Așa să facem! Să-i băgăm în cereale“.

„Apoi ce cređi tu? Dór nu suntem încă bătrâni. Și slavă Domnului suntem sănătoși, și copiii ne sunt de șasemenea sănătoși. Ne vom ruga lui Dumneșeu și vom lucra“.

„Ca ómeni cinstiți!“

„Tu nu ești tândală ca mulți alții. Eu nu schimb cele două mâni ale tale pe tot capitalul lui Paranos, nici chiar de ar fi de două ori cât este!“

„Să ne zidim din nou cășnicia!“

„Ne vom îndrepta copiii pe calea cea bună!“ dîse mama.

„Să nu mă blesteme după mórte!... Dómne! De când nu i-am v'edut!“

„Haide și îi veđi!“ respunde mama și îl luă de mână și îl ducea ca pe un copil.

Din trei șaritură am ajuns ușa și m'am v'irít în pat. „Culcă-te“ dîseiu cătră soru-mea și trăsăiu plapoma peste cap.

În clipita aceea intrară și părinții în odaie, ér clopotul suna de utrenie. Și sunetul clopotului se legăna melodios în văzduh făcend să tresară sufletele creștine. Intocmai cum talazurile apei atrag o ră-murea uscată, așa atrage și sunetul clopotului pe om și îi frânge cătușile trufiei, ér sufletul obidat vorbește cu ceriul.

„Fiule scóală-te!“ dîse tata. „Să mergem la utrenie!“

* * *

Anul trecut, umblând prin Belgrad, am v'edut în Topoider pe Petru Zelenbac în costum de pușcăriș: — Sfărîma pietri.

Oniță.

Sirolin

Cei mai excelenți profesori și medici îl recomandă ca remediu cu efect

contra morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de respirație, precum: bronhită cronică, tusă convulsivă, și mai ales este recomandat după influență. — Sirolinul promovă apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegmă și face se înceteze asudarea de nopte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmaciile se capetă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie prov'edută cu firma de mai jos

Convalescentilor

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvîțera.)

Rușilor stau spre sud de Saho. Japonesele le stau față 'n față.

O scire telegrafică din Mukden anunță, că trupele sufer mult din cauza frigului. Regiunea Mukdenului e pustie pe o distanță de 30 verste spre sud de Mukden. Toți locuitorii s'au refugiat. Bunăstarea de odinioară a dispărut. Nenumărate case au fost prefăcute în cenușă. În Mukden sosesc sute de familii, cari n'au ce mânca.

Țarul Rusiei a numit pe *Kuropatkin* comandant suprem al trupelor din Manciuria.

Amiralul *Alexiew* a dat un ordin de ci-cătră trupe, în care le aduce la cunoștință, că a fost dispensat de obligamentele de comandant suprem și la acest post a fost numit *Kuropatkin*. *Alexiew* rămâne însă în postul său de locțiitor al Manciuriei.

Despre *Port-Arthur* nu se aude nimic nou. O telegramă din Petersburg asigură, că garnisona rusescă de acolo numără încă cel puțin 20—25,000 omeni. La începutul asediului erau 34,000. Garnisona are încă proviziuni și munițiuni suficiente, așa încât ea se poate susține mult timp.

SCIRILE DILEI.

— 15 (28) Octomvrie.

† **Nicolae de Șustai.** Erf, Joi pe la orele 12, o scire tristă s'a răspândit în oraș, care spunea că simpaticul bărbat Nicolae de Șustai, președinte de tribunal în pensiune, care în timpul verei adesea se vedea pe promenădile Brașovului într'un jilt, cu rotițe de care îl țintuise paralisia de aproape un sfert de secol, s'a mutat dintre cei vii punându-și singur capăt vieții. *Șustai* se vede că ne mai putând suporta crudele suferințe, într'un moment de surescitală a descărcat glonțul uoigăș în timpla dreaptă. Pe la orele 11½ el și-a trimis servitorul la d-l notar public *Petru Nemeș* (său substitutul d-sale) cu o scrisoare de următorul conținut:

„Te rog vino și ia inventarul averii mele și primesc administrarea ei. Cheile de la casa de fier sunt în buzunarul pantalonilor. Adio!”

Pe când s'a dus d-l *Nemeș* la locuința lui *Șustai*, str. sf. Ioan nr. 9, acesta se împușcase cu un revolver de 5 mm. în timplă și se afla fără simțiri, în agonie. *Șustai* a fost transportat la spital, unde s'au făcut încercări de a-se extrage glonțul, însă fără succes. La 3½ ore și-a dat sufletul. Substitutul d-lui *Nemeș* d-l *Victor Pop* în cursul orelor de după amiază, în prezența martorilor d-l *Petru Pop*, jude în pens. și l. *Săbădeanu*, a luat inventarul și a sigilat locuința, lăsând liberă numai o odaie, antreul și bucătăria, unde se stă menagera, și ea greu bolnavă, și servitorii. Răposatul a lăsat o avere considerabilă de vr'o 60.000 corone. Casul acesta trist a provocat senzație dureră în Brașov. *Șustai* este ultimul președinte de tribunal român în Ardeal dintre cei ce mai erau în viață. — După cum suntem informați și-a lăsat într-o avere bisericii sf. *Adormiri* din Cetatea Brașovului pentru a-se crea fonduri de stipendii. — Fie-i țărina ușoră!

Inspector general al cavaleriei austro-ungare a fost numit *Archiducele Otto*.

Distincțiune. D-l medic colonel (*Oberstabsarzt* I kl.) *Dr. Ioan Popp*, care timp de 4½ ani a fost medic șef al garnisonii și comandant al spitalului militar din Brașov, după cum cetim în numărul cel mai nou al monitorului oștei (*Verordnungsblatt*), la propria sa cerere a fost trecut la pensie cu domiciliul în Sibiu. Cu această ocaziune a fost distins de Maiestatea Sa pentru îndelungatele și eminentele sale servicii cu exprimarea mulțămirei prea-înalte (Medalia de merite militară sau *signum laudis*). D-l *Dr. Popp* a fost distins deja pentru meritele sale încă la 1891 cu crucea de aur cu coronă.

Indepărtarea d-lui *Dr. Popp* din Brașov, unde și-a câștigat stima și iubirea tuturor, cu deosebire însă a societății române, este mult regretată. Urm distinsului bărbat se se bucare ani îndelungați în deplină sănătate de odihna binemeritată împreună cu st. d-sala familie.

Aniversare de 80 ani. În ziua de 23 Octomvrie d-l *Ioan Oros-Rusu*, jude r.

în pensiune și proprietar în Vidrasău și a serbat în cere familiar jubileul de 80 ani al născerii sale. Dintre membrii familiei erau de față d-l *George Pop*, director de finanțe cu soția sa ca cumnați, d-l *Mihaiu Cîrlea* cu soția sa ca ginere, d-l căpitan *Gregore Pop* din Bucuresci. Adresăm și din parte-ne felicitările noastre vrednicului bărbat.

Decisiunea în procesul școlilor catolice din România. În „Monitorul Oficial” a apărut dizele acestea decisiunea ministrului *Haret* în cestiunea procesului școlilor catolice, care dispune retragerea autorizațiunii dată celor trei superioare ale școlilor din Bucuresci, Galați și Iași și a întregului personal didactic al acestor școli. Până la 10 Dec. v. aceste institutiv vor pute funcționa în mod provisoric, după acest termen nu va mai pute funcționa nici un institut, decât nu va fi deus la minister toate actele și documentele cerute de regulament. Autorizarea de a funcționa se va da numai acelor institutiv, cari vor împlini condițiunile cerute de regulamentul școlilor private de la 4 Iulie 1896. Decisiunea mai interzice pentru totdeauna funcționarea în învățământul privat celor 3 superioare din Bucuresci, Galați și Iași și maicei *Maria Teuphane*.

În legătură cu această diaru oficios „Independence Roumaine” anunță, că ministrul *Haret* va prezenta în sesiunea viitoare a camerei române un proiect de lege cu privire la școlile particulare din România.

Jubileul primarului din Viena. Primarul *Dr. Lueger* din Viena și-a serbat Dumineca trecută aniversarea a 60-a a născerii sale în mijlocul unor ovațiuni entusiaste ale cetățenilor. Amicii și aderenții lui au adunat prin subscripție suma de 350.000 corone, pe care *Lueger* a deus-o ca fundațiune pentru meseriași. Popularul primar a primit sute de cadouri prețioase (o tabatiară de piele de antilopă împodobită cu borduri de aur și 60 briliante) și mii de felicitări, între cari una căldurosă de la archiducele *Ferdinand* și soția sa. — *Evreo-socialiștii* s'au încercat să tulbure frumoasa serbare, însă n'au isbit.

Din St. Louis primesc diaru „Conservatorul” o scrisoare, în care se vorbește și despre o mică expozițiune aranjată de d-na *Emilia Cordoneanu* din Bucuresci cu privire la modul de educațiune „al micilor Români de pe malul Dâmboviței”. În această scrisoare se dice între altele următoarele:

„D-l *Zolnay* (odinioară elev al Școlii de Bele-Arte din Bucuresci, acum profesor la Academia de Bele-Arte și la Universitatea din St. Louis, șef al lucrărilor de sculptură la Expozițiune, sub-director al Museului etc.) fiind un vechi prieten al familiei *Cordoneanu*, se însărcinase să aranjeze această expozițiune, nu numai ca un act de amicitie, dăr încă ca o cestiune de mândrie de a-și vedea țera reprezentată într'un mod distins, deși pe o scară mică de altmintelea, lucru destul de greu în fața unor țeri, ca Germania, Franța, Anglita etc., cari au cheltuit câte 3—4 sute de mii de lei numai în secțiunea didactică. În sfârșit această expozițiune a d-nei *Cordoneanu*, mică cum e, face față tuturor cerințelor și e cât se poate de admirată, căci e aranjată cât se poate de frumos și artistic. Dăr ceea-ce e și mai important, este că am informație pozitivă, că la concursul internațional, juriul a acordat d-nei *Cordoneanu* o medalie pentru excelența lucrărilor copiilor, precum și pentru volumul d-sale didactic relativ la sistemul învățământului froebelian. De sigur România poate fi mândră de succesul acestei învățătoare eminente, căreia i-s'a dat un loc de onore la acest concurs didactic al celor mai civilizate națiuni din lume.”

Mulțamită publică. Încă din Aprilie 1903 începuse a mi-se slăbi vederea, slăbirea aceea succesive s'a tot potențat, până când în decurs de un an și trei luni se potențase în așa măsură încât devenisem cu ochiul drept aproape orb de tot; observ că cu ochiul stâng de mult vedeam foarte rău și întunecat. Îngrijiri tare de atare nenorocire venită asupra-mi la bătrânețele mele, am consultat pe unii oculiști de renume și aceia au constatat, că la ochiul drept mi-s'a făcut un fel de albeață numită cu termen nemțesc „grauer Star”, (cataractă), care după-ce s'a desvoltat deplin au trebuit să se opereze. În atare împrejurare pătruns de dorul fierbinte de a-mi pute recăpăta vederea pierdută, m'am supus operațiunii efectuate cu bun succes prin d-l *Dr. Fuss* medic oculist la spitalul civil *Francisc Iosif* din Sibiu. Operațiunea s'a făcut în sanatoriul evanghelicogustan în Sibiu, unde după operațiune am trebuit să rămân sub cura amintitului medic oculist. După-ce prin sciința și di-

băcia domnului medic oculist sus amintit fui fericit a-mi recăpăta vederea, respective lumina ochilor, care este cel mai scump organ al omului. Mă simt dator a-mi exprima prin acestea șiruri și pe calea publicității cea mai profundă a mea mulțumită și recunoștință, d-nului *Dr. Fuss*, carele în tot timpul cât am fost în sanatoriu s'a purtat față de mine cu deosebită prevenire și îngrijire. Asemenea sunt dator cu recunoștință și față cu institutul numit evanghelicogustan, unde am fost îngrijit și tratat cu totă îngrijirea și bunăvoința. *Blași*, 25 Octomvrie 1904. — *Ioan V. Russu*, can. metrop.

Foc. Duminecă s'era a ars în Zărnesci fabrica de scânduri a măestrului măsar *Ioan Gârniță*. Paguba este de vre-o 5000 corone. Focul a fost pus de un răuvoitor necunoscut.

Distincții românești la ofiteri austro-ungari. Ultimul număr al Monitorului oștei „Verordnungsblatt” din Viena publică o mulțime de permisiuni acordate unor generali și ofiteri de artilerie și de la arsenalul din Viena, de-a purta decorațiuni românești. Așa *FZM. cavalier de Kropatschek* inspector general al artileriei a primit Crucea cea mare a ordinului „*Șteua României*”, *feldmareșal-locotenentul Thiele* directorul arsenalului de artilerie crucea cea mare a ordinului „*Corona României*”. Apoi urmază vr'o 4 generali de brigadă, coloneli, locotenenți coloneli, căpitan etc. cu alte decorațiuni corespunzătoare gradului lor.

Militare. D-l sub-locotenent *Gustav Humilia* a fost transferat de la reg. 62 la reg. 43. — D-l cadet aspirant de ofiter în rezervă *George Spătaru* a fost primit în serviciu activ la reg. de tren nr. 2. — *Demetrie Banciu*, oberstabsprofos la penitenciarul militar din Arad, a fost decorat pentru serviciul îndelungat și credincios cu Crucea de argint cu coronă.

Cununii. D-șora *Marina I. Balea* și d-l *Nicolae G. Tampa* își vor serba cununia religioasă Duminecă la 30 Oct. în biserica Sf. *Adormiri* din Brașovul-vechiu.

— D-l *Petru Bărbat* notar cercual și-a serbat Duminecă în 16 l. c. st. n. în Ciuculata cununia sa religioasă cu d-șora *Emilia Sglimbea*.

Sciri de la Români noștri din America. Din *Wheeling W. Va.* ni se scrie cu data de 13 Oct.: Vă rog a publica în prețuita d-vostre Gazetă următoarea nenorocire: Lângă *Wheling*, este un alt oraș cu numele *Benwood*, unde sunt mai mulți Români cari lucrăză prin fabrici. În noptea de 7—8 Oct. st. n. *Nicolae Nicu* țeran din comuna *Căciulata* comit. *Făgăraș*, fiind în lucru la o fabrică de țevi și mai multe feluri de lucrări de fier, a fost surprins de-o mașină, care ducea vagonete mici cu fier încărcate și el nebăgând de seamă, a fost doborât jos și tocat de mașină într'un mod îngrozitor. Sus numitul după câte-va ore a murit. A fost apoi transportat după legile Americane, la casa de morți, unde a fost îngrijit până Duminecă după amiază la 9 Oct. st. n. Compania cu fabrica a plătit toate cheltuele de înmormântare, care au trecut peste 100 dolari. Răposatul a fost numai de vr'o 8 luni în America; el era în etate de 31 de ani, are mamă, nevastă și 2 copii în Transilvania. Dorc mângăere întristatei familii. — *George Martin*.

Din *Cleveland* ni-se scrie: Tinerul *Constantin Apolzan* din *Sebeșul-săsesc*, care acum aproape doi ani de când a venit în America, lucra la societatea de Or (societate de încărcat și descărcat pământul din care se pregătesc ferul). În tot decursul lucrării densusului, a fost foarte prompt și sîrguincios, lucrând cu încrederea de a-și ajunge scopul pentru care a venit aici, — dăr durere, căci scopul nu și l'a putut împlini, sôrtea fatală curmându-i firul vieții prin un cas extra-ordinar. În 8 Octomvrie pe la orele 3½ trecând pe sub mașina de ridicat pământul, din nenorocire s'a rupt sîrma care purta încărcătoria (*Bogat*) de fier de la o înălțime de 7—8 metri, a cădut cu o greutate de 2—3000 chilgr. drept în capul nefe-ricitului, care din întâmplare înainta pe sub el și la momentul'a lipsit de viață, sfărâmându-i trupul încât nu mai putea fi cunoscut cine a fost. Rămășițele pămîntesci s'au deus spre vecinică odihnă Luni în 10 Octomvrie în *City cimiter*, luând parte la acest dureros act o mulțime de Români aflători în *Cleveland*. Il deplâng veduva *Maria Apolzan* și fratele *Ilie Apolzan*, dăr mai mult îl va deplânge iubita-i mamă.

O „contesă” arestată. Poliția din Bucuresci a arestat Miercuri o damă, care se numia contesa *Elena de Frank*, fu mo-

mentul când voia să plece din Bucuresci. Poliția a făcut această arestare în urma cererii procuraturii din orașul *Lausanne* (*Helveția* franceasă). Dama e o blondină interesantă de 30 ani, are maniere distinse și a petrecut mai multe zile în Bucuresci. Se dice, că dēnsa ar fi amestecată în un furt mare de juvaericeale.

Morțea metropolitului Anthimos. Diaru vienes „*Politische Correspondenz*” află din *Constantinopol*, că a murit fostul metropolit *Anthimos*, acela care în 1896 fusese ales ca să devie exarc seu primat al bisericii românilor din *Turcia*. Însă patriarhul l'a amenințat atunci cu escomunicarea și el s'a abținut. De atunci încōce dēnsul trăia retras la *Fanar*. De curēnd ceruse învoirea d'a pute visita locul seu natal, *Berat* (*Albania*), însă învoirea i-a fost refuzată, fiind temere la patriarhat, ca nu cumva dēnsul să facă din nou propagandă între Români macedonenii.

Comitetul bisericesc din Lăscud invită la reprezentațiunea declamatorică, teatrală și cântări ce se va arangia în spațiua școlii gr. cat. din loc la 6 Nov. st. n. a. c. pe lângă program variat. Începutul la 5 ore p. m. Prețul de intrare de persoană 1 cor. Venitul curat este destinat pentru edificānda biserică din loc.

Starea sēmănturilor în România. Din scirile primite la ministerul român de agricultură cu privire la starea sēmănturilor din țera întrēgă, rezultă că arăturile și sēmănturile de toamnă, de grâu, sēcără, orz și rapiță continuă cu activitate în cele mai multe județe. Porumburile sunt în general de mijloc. În multe județe s'a procedat și se procedēză la tăerea cocenilor și întrebuițarea lor ca fēneturi. Islazurile și miriștile se găsesc în stare bună în urma ploilor și timpului favorabil. Culesul viilor s'a terminat în aproape toate județele. În multe județe calitatea strugurilor e de mijloc, din cauza ultimilor ploii care le-a redus aciditatea.

Sciri artistice. Renumita noastră tragediană d-șora *Agata Bărescu* va întreprinde în luna *Noemvrie* a. c. un mare turneu în America, vizitând orașele *New-York*, *Chicago* și *St.-Louis*.

Pictorul român *Ștefan Popescu* a espus în *Berlin* împreună cu alți artiști franceși mai multe tablouri, cari au fost foarte favorabil judecate de cătră criticii germani.

La „*Gewerbeverein*”, sala restaurantului, va avē loc Sămbătă și Duminecă s'era concert umoristic de ceteră. Începutul la orele 8. Intrarea liberă. — Tot aici sunt libere la popicarie următoarele zile: tot a doua sēptemână *Lunia*, *Marția* și *Sămbăta*.

Slăbiciune.

În *Făgăraș* care, precum șcim, este centrul unui comitat aproape curat românesc, o mână de Unguri și *Jidovi* au avut îndrăsnēla să scōtă o gazetă ungerescă „*Fogaras és Vidéke*”. Dic îndrăsnēla, pentru-că fōia acēsta nu este oficiōsă, adecă susținută din budgetul comitatului, ci este o întreprindere privată literară ungerescă cu scop politic maghiarisator și vieța ei depinde de la pārtinirea seu nepārtinirea inteligenței române din *Făgăraș* și comitatul *Făgărașului*. Tot așa o îndrăsnēla ar fi bunăoră, decât căți-va Români din comitatul *Ciucului* ar scōte în *Csikszerd* o gazetă românească sēptemānală în speranța abonamentelor inteligenței sēcuiesci din acest comitat aproape curat ungeresc.

Aparițiua lui „*F. és V.*” a fost o cutezanță nu numai din punct de vedere material pentru cei ce o scot, ci mai ales din punct de vedere moral, ca o provocare la adresa Românilor *Făgărașeni*, la a căror slăbiciune duhovnicescă au trebuit să conteze editorii ei. *Indrăsnēla* numai acolo își are locul, unde domnesc slăbiciunea.

Sunt aproape 2 ani de zile, de când apare „*F. és V.*” și acum redacțiua se laudă și-și bate pieptul, că va apăre și de aci înainte în ciuda celor ce nu o ved cu ochi buni, și spre scopul acesta face din nou apel la abonamentele românești. Și cum se nu aibă vieță o astfel de întreprindere literară ungerescă cu scop politic maghiarisator, când în fie-care sat românesc din comitatul *Făgărașului* o veđi abonată de 1, 2, 3 și mai mulți inteligenți români! Se nțelege, că cei mai mulți dintre inteligenții acēstia nu d'aceea

Sire,

Opera lui Veniamin Costache, începută în timpuri și în condițiuni așa de grele, a trăit și s'a întărit. Din modesta școală, unde se adăposteau câți-va băieți de profeți de țară ca să învețe carte românească, au ieșit mii de școli, în care sute de mii de copii cresc și se întăresc în sentimentele de iubire și devotament pentru Patrie, Biserici și Tron. Vechile și întunecoase chilii dela școlă au dispărut, er în locul lor, un fost palat Domnesc, mărit și înfrumusețat, adăpostesc seminarul Veniamin; aici astăzi, nu ca în vremea lui, se socoțesc, ca pentru știință Palatele Domnesce nu sunt nepotrivate. Tot Majestatei Văstre a fost dat a desăvârși monumentala clădire a Mitropoliei, începută de Veniamin și rămasă în ruină timp de 40 ani; așa că amândouă creațiunile lui Veniamin din mâinile Majestatei Văstre au eșit mărite, întărite, desăvârșite. În zilele Majestatei Văstre Biserica Românească a eșit din starea de umilire, în care o țineau străinii, care umpluseră până și locașurile sfinte, ridicate cu pietate de străbunii noștri. Luptătorii pentru țară, ca să prea mărescă de Dumneșeu.

Ca și cel mai mare din Vevođii noștri, Majestatea Văstră își însemnează fiecare din nenumăratele Sale biruințe pacifice prin care ne-a dat o Românie mare și puternică, prin ridicarea câte unui templu mareț.

Și țera și Biserica vă sunt, Sire, adânc și în veșt recunoștitoare, pentru cele ce ce ați făcut și faceți pentru dânsele. Ele se roță lui Dumneșeu să Vă dea încă îndelungată viață, sănătate și putere, ca să duceți cât mai departe marea operă a ridicării nămului românesc și a Bisericii sale.

Să trăiți Sire! Să trăiască Majestatea Sa Regina! Să trăiască Principii Moștenitori și totă Augusta Familie Regală!

Convocări.

Despărțământul protopopesc Buteni al Reun. inv. rom. de la școlile populare confesionale ortodoxe din prot. aradane I—VII își va ține proxima adunare Lună în 25 Octomvrie (7 Noemvrie) a. c. în comuna B. Șebiş, la care toți membrii despărțământului și toți sprijinatorii învățământului sunt poțtiți a participa.

Programa: 1. Dimineta la 8 ore asistare la chemarea Duchului sfânt. 2. Asistare la prelegerile învățătorului Patrieii Covaci. 3. Cuvintul de deschidere. 4. Constatarea membrilor prezenți. 5. Reflecțiuni asupra prelegerilor. 6. Esecutarea concluserilor adunării generale. 7. „Inventatorul popular“ disertațiune de Ioan Borlea, inv. în Cuied. 8. „Necesitatea conștientei și ambițiunii în activitatea învățătorului“, disertațiune de Ioan Roșu, inv. în Buteni. 9. Tractarea bucăței de cetire „Moșul și nepotul“ prelegere practică de Constanța Muntean inv. în Buteni. 10. Discuțiuni asupra chestiunii bibliotecilor școlare. 11. Propunerii și interpelări. 12. Ficsarea proximei ședințe. 13. Autenticarea protocolului. 14. Incheiere.

Budesci, 7/20 Octomvrie 1904.

Nicolau Boscaiu,
președinte.

Cornel Novacu,
secretar.

În sensul §§-lor 25 și 27 din statutele „Reuniunii învățătorilor din arhidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș“ se convocă adunarea generală a Reuniunii la Blăși pe zilele 4 și 5 Noemvrie st. n. 1904 pe lângă următorul

Program: Ședința I. Ordinea de zi: 1. La 7 ore a. m. participarea în corpore la serviciul divin în catedrala Mitropoliei. 2. La 9 ore a. m. deschiderea adunării generale. 3. Constatarea membrilor prezenți. 4. Raportul comitetului central despre activitatea reuniunii în anul expirat. 5. Raportul cassarului. 6. Raportul bibliotecarului. 7. Raportul comitetului redacțional al organului reuniunii „Fóia școlastică“. 8. Esmiterea comisiunilor: a) pentru examinarea raportului general; b) pentru examinarea rațiociniului pe anul 1903/4, și a proiectului de budget pe anul 1904/5. c) pentru examinarea raportului comitetului redacțional. 9) Propunerii eventuale.

Ședința II. Ordinea de zi: 1. Raportul comisiunilor exmisse în ședința primă. 2. Discușiune asupra temei „Mijlocele cele mai acomodate, cu ajutorul cărora s'ar pute stabili buna-înțelegere între preot și învățator, pentru-ca prin acesta să se dea un avânt îmbucurător educațiunii și instrucțiunii poporului nostru“. 3. Fixarea taxelor pedagogice științifice pentru proxima adunare generală. 4. Desbateră propunerilor intrate la biroul central în sen-

sul §. 49 lit. c. din statute. 5. Alegerea redactorului și a comitetului redacțional. 6. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal. 7. Includerea adunării generale.

Blăși, din ședința biroului central ținută la 6 Septemvrie 1904.

Gheorghe Muntean, Petru Ungurean,
președinte. secretar I.

Expoziția de vite din Răhău.

Între trebile, ce se țin de ceroul de lucrări al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“, se numără și ținerea (arangiarea) de expoziții de vite de prăsilă, împreunate cu împărțire de premii în bani. Scopul urmărit este: înaintarea economiei de vite. La asemenea expoziții se adună și material bun, dăr și mai slab, se adună vite de soi ales și vite de soi de a doua mână; apoi vite ținute bine și vite ținute și mai așa: lucruri atârnatore de la priceperea, hărnicia și starea bună seu rea, în care se găsesce stăpânul vitei trimise în expoziție. O înaintare în economia de vite este cu puțință numai atunci, dacă, în scopul prăsilii, ținem vite bune, de soi ales, cărora apoi le dăm și o îngrijire alésă. În asemenea expoziții dată ne este puțință de a face asemănări (comparații) între ce este bun și între ce este slab. Aici aflăm pe proprietarii, cari în schimbul unei întregi ciurdi de vite slabe, se mulțămesc cu un număr mai mic de vite, cari însuși fiind de bun soi și fiind și bine întreținute, fi aduc venit îndoit și întreit mai mare cum îl are economul cu vitele cele multe, dăr de soi rău și și acesta lipsit de îngrijirea cuviincioasă. O bună îngrijire, nu încape îndoiială, se pôte da cu mult mai ușor unui mai mare număr de vite. Vitele de soi slăbuț, mititele, cu tôte că ele însile mistuesc mult nutreț și fac economului mare învăluială, nu aduc multă dobândă nici la lucrul câmpului, nici la hrana casei și nici în bani, când vorba este să le punem în vânzare. Expozițiile mai au și acea însămnătate, că economilor li-să imbie buzul privilegiu de a primi învățături atât în ce priveșce alegerea soiului, cât și cu privire la ținerea și prețuirea (valorisarea) vitelor, și pe deasupra hărnicul econom pe lângă, că e lăudat în fața obștei, mai primesce și premii (cinste) în bani pentru vitele sale. Mulțumită jertfelor de tot soiul, aduse cu prisos de „Reuniunea noastră agricolă“, de la chiar întemeierea ei pe altarul trebilor noastre economice, gospodăria economilor noștri din comitatul Sibiu, a luat altă față.

Acestea scinte e ore cum de sine înțeles, că expoziția din Răhău, care este a 14-a, ce Reuniunea agricolă aranjază, să se numere între cele bine reușite.

Comitetul arangiator local, în frunte cu neobosiții Gerasim Cărpinișan, notar, George Goța, primar, Nicolae Cărpinișan și Ioan N. Floca, parochi, cu corpul învățătoresc, cu toți membrii din reprezentanța comunei politice și al celei bisericesc, spre a asigura buna reușită a expoziției, a ținut să lege de sərbătoreă economică, și o sərbare a culturai, încât adecă hotărâre a luat ca la 9 Oct., ziua ținerei expoziției, să se facă și sfințirea pomposului edificiu școlar. Cu mari jertfe zidită, școlă cinste ar pute face nu unei comune cum este Răhău, ci ori-cărui oraș.

Îndoita sərbătore în mișcare a pus nu numai tótă suflarea din Răhău, ci obștea din întreg ținutul Sebeșului-săsesc. Duminecă des de dimineta șirul trăsurilor și pâlcul de țărani, inundaseră drumurile, ce duc din tôte părțile spre Răhău. Între primosiții a fost protopresbiterul Sergiu Medean cu numărósă suită din Sebeșului-săsesc, între cari și veteranul notar emeritat, fiul Răhăului, d-l Ioan Oncescu și soția sa. Protopresbiterul tractual a fost întimpinat de întreg poporul din Răhău, în frunte cu parochii locali, îmbrăcați în ornate. Slujba dumneșiască a oficiat-o protopresbiterul, asistat de parochii Cărpinișan, Floca și Dura, er cântările le-au esecutat corpul învățătoresc și cantorii din Răhău.

Sub durată serviciului divin au sosit în comună reprezentanții Reuniunii agricole, d-nii D. Comșa, president, Dr. P. Șpan, membru în comitet, Vic. Tordășianu, se-

cretar, Ioan Henteș, asesor la sed. orf., toți din Sibiu, însosiți și ei de o parte a inteligenței din S.-Sebeș și jur. Cuvântul de bineventare l-a rostit notarul Gerasim Cărpinișan, care esprimând bucuria economilor pentru cinstea, ce li-se dă prin faptul, că Răhău a fost ales pentru ținerea expoziției, asigură Reuniunea, că economii noștri, conșcii de jertfele, ce Reuniunea le aduce pentru a lor bună stare și înflorire, vor fi de-a pururea cu recunoștință față de conducătorii lor. D-lui notar i-a răspuns în termeni caldi d-l Comșa. Într'aceea întreg publicul asistent la serviciul divin, în frunte cu preoțimea celebrantă și între înălțătore cântării sosit-a în fața școlii, unde, după obiceiurile rugăciunii și cântării, părintele protopresbiter I. Medean a rostit o predică ocașională, înțelșă de toți cari jertfe au adus pe altarul culturai noastre și în deosebi de parochienii din Răhău. Edificiul după sfințire a fost dat în sēma reprezentanței bisericesc și în folosul generațiilor tinere.

După un mic dejun, luat în una din cele mai spațioșe sale ale noului locaș al muselor, ne-am îndreptat cu toți la locul destinat pentru ținerea expoziției. Expoziția, bogată în vite de soi, avea înfașurarea unui tērg bine căutat. Membrii din jurul expoziției, după ce s'au constituit, alegend de president pe presidentul Reuniunii d-l D. Comșa și de secretar pe secretarul ei, d-l Vic. Tordășianu și după ce au suplinat locurile vacante, a purces la lucrarea oboșitoare a luării în sēmă (esaminarea) a materialului espus. Numărul esponenților s'a apropiat de 100, er numărul vitelor de 200 capete. Reprezentate au fost cu vite comunele Răhău, Călnic, Petrifalău și Sebeșel, celelalte impedeate au fost parte de marea depărtare de Răhău, parte de timpul ploios. Pe lângă vite de rassa curată „Pinzgau“ și rassa albă ardelenă, în preponderanță se gășia numărul vitelor corcite (incrușișări din rassa „Pinzgau“ cu rassa indigenă).

După o lucrare de prestē 4 ore, juriul s'a intrunit în ședință, spre a delibera asupra premiilor de împărțit. Cu considerare la numărul mare al exponenților și al vitelor expuse, juriul, cu abatere de la program, a creat 1 premiu pentru tauri, 25 pentru vaci, 13 pentru tăurenți, junince și vișele, 1 pentru oi, 1 pentru berbec și 1 pentru noatini și noatine. Premiași au fost la grupa tauri 1 proprietar din Răhău; la grupa vaci 8 din Călnic și 17 din Răhău; la grupa junince 1 din Călnic, câte 1 din Petrifalău și Sebeșel și 10 din Răhău. Împărțirea premiilor a fost precedată de o vorbire plină de învățături a presidentului rostită în fața exposanților, a membrilor juriului și a oșpeților.

Tôte sfărșite în cea mai perfectă ordine, la ora 4½ d. a. chieamați am fost la mesele bogate întinse în cinstea zilei în 2 sale ale noului edificiu școlar. Toți oșpeții străini și tótă suflarea rēhoveană inveseli-tu-s'a la acest ospăț serbat de inteligent și țeran. Primul toast ridicatu-l-a părintele protopresbiter Medean în cinstea comitetului Reuniunii agricole, care contribuit-a în măsură mare, ca sərbarea de astăzi să aibă un rezultat atât de strălucit; în răspunsul seu d-l president Comșa închină pentru obștea comunei Răhău în frunte cu conducătorii lor și cu șeful lor tractual, părintele protopresbiter. Au urmat apoi vorbirile pline de învățături și de inimi înălțătore ale d-lor Dr. P. Șpan, I. Henteș, N. Cărpinișan, Vic. Tordășianu, I. Halalai, I. Oncescu etc., alternate de frumoșe cântări și declamațiuni ale dramaticului Titu Morariu. Și ca din veselie să nu lipsescă nimic, încinsu-s'a la fine în mare horă tinar și bătrân, inteligent și țeran și petrecut-au împreună până câtră zorile binecuvântătore ale dimineții.

În trecăt fie și șirul nesfărșit de bucate gustose, servite cu multă pricepere, cinste i-a făcut neobositei d-ne notărășite Cărpinișan.

De încheiere exprimându-mă dorința, ca hărnicii rēhoveni să-și mai adangă o verigă la lanțul vrednicilor lor prin inte-

meierea cât mai ne'ntărđiată a unei însoțiri de credit sătesc sistem „Raiffeisen“, le doresc multă fericire și isbândă!

„Strugurel“.

Legende despre Iancu.

Stelele și Iancu.

(Audiță în munții Gelăului de la Moț.)

Odată Iancu a rēțăcit într'un codru. Și codrul era grozav de părăsit. Nici ciocanu, nici securea n'a sunat acolo. Nici pușca, nici buciumul nu sunase în el. — Iancu a rēțăcit fără să vrea.

Cum să iasă Iancu din pădure? Dēcă nici potecă nu vedu, nici cărare, nici lună nici stele nu vedu?

Sēracu, i-a fost fōme. Ș'a fost trudit ca un vênător, care zadarnic umbă după sēlbătăciuni.

Da fi era și sete. Și isvor nu afla nici barem un puiuț. Era să mōră Iancu de fōme și de sete.

Atunci toți copaci se scuturară, și dīseră c'o voce:

— „Asta-i craiul munților, Iancu! sē-l ajutăm“.

Și și-au dat la o parte crengile. Atunci Iancu vedu stelele și din starea stelelor își croi o cale fericită, care îl duse la ómeni bunii.

Domnișorule să iubesci stelele, cari au scăpat viața lui Iancu!

Sōrele și Iancu.

— Audiță tot de acolo. —

Odată Iancu, după o luptă mare, a rēțăcit în casa unui țigan, care-l cunoscu și care voi să-i fure cismele cu cui de argint, bumbii de aur de pe laibēr și talerii frumoși ce-i purta Iancu în suman.

D'apoi țiganu era afurisit. A gândit că o să-l reție pe o nōpte, și o să-l jefuiescă.

Da Iancu, — era o zi de vară — ca după obicei, se uită în sōre. Atunci vedu în sōre o pată de sange, cât clopu meu!

Iancu înțelese îndată, că țiganu vrē să-i sugă sângele, i-a mulțămit deci de bunăvoință și plecă mai departe.

Da țiganul s'a bușulit rău, că nu pōte să fure pe Iancu și-l reținea cu hang de miere să mai rămăie!

Atunci Iancu îi dīse să priveșcă în sōre. Cât privi țiganu în sōre, Dumneșeu îi luă vedul ochilor. Așa-l pedepsi pentru rea voință.

Atunci Iancu încălecă pe murgu seu negru și ajunse sănētos la ai săi.

Emil Isac.

Mulțămite.

La rugarea comitetului parochial greco-oriental din Zoltan (protopresbiteratul Sighișóra) au binevoit a contribui în scopul edificării unei case parochiale în numita comună următorii domni: a) din Sibiu: Esc. Sa I. P. S. D. arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu 10 cor., Dr. Eusebiu Roșca 2 cor., P. Lucața 2 cor., Ioan Vătășan 50 cor. și Nicolae Vătășan 100 cor.; b) din Brașov: dōmnele: Balașa Blebea 20 cor., Elena A. Popovič 20 cor., câte 10 corōne: Dr. Hosan, Simion Damian, Diamandi Steriu, firma Schütz; câte 6 corōne: Maria I. Munteanu, Vasile Munteanu (Duloicu) și firma Eremias Nepoții; câte 5 corōne: Elena Sabadeanu, Helene Safrano, Dr. N. V. Cerdeș, Dr. G. Baiulescu, Ioan N. Bidu; câte 4 cor: Dr. V. Saftu, A. Bărșeanu, I. C. Panțu, Dionise Făgărașan, Ioan I. Ciurcu, Dr. Iosif Blaga; câte 3 corōne: G. Chelariu; câte 2 corōne: G. Dima, A. Ciortea, S. Theodor, V. Onițiu, Eugeniu Precup, Ioan Vătășan, Stefan C. Panțu; câte 1 corōnă: I. P., A. Banciu, Nicolae Balea, Dumitru Haler. George Vătășan 100 corōne. Tuturor marinimoșilor donatori amintiți li-se exprimă prin acesta cea mai căldurosă mulțămită.

Zoltan, 30 Septemvrie 1904.

Pentru comitetul parochial:

George Vătășan,
paroch.

Poporul credincios din parochia gr. or. Mesentea (prot. A.-Iulia) își implinesce

o plăcută datorință, aducând și pe această cale, cele mai caldurate mulțămite domnului **Trif Munteanu**, proprietar în *Galda de jos* pentru frumoasa sumă de **70 corone** dăruită la repararea turnului bisericii noastre, care în 20 August a fost rău stricat de trăsnet. Fapta creștinăscă a d-lui Trif Munteanu se laudă de sine, și încă cu atât mai vârtos în anul acesta economic rău din cale afară. Bunul Dumnezeu se-i răsplătescă binefacerea înșutit și înmiit, ca să mai pôtă face asemenea fapte de laudă.

Mesentea, 24 Octomvrie 1904.

Victor Ofoiu,
paroch gr. or.

*

Conduc de sinceră iubire și zel pentru sfânta noastră biserică, prea stimatul D-n Căpitan c. și r. **George Fleșariu**, cu ocaziunea serbării jubileului de 70 ani de viață a iubitei sale mame, precum și cu ocaziunea aniversarului de 25 ani dela trecerea din viață a neuitatului său tată, **Dumitru Fleșariu**, a dăruit bisericii noastre gr. or. din **Tôrcla**, una sută corone (100 cor.), pentru a se procura cele de lipsă în biserică.

Tot cu această ocaziune evlavioasă mamă a d-lui Căpitan, **Maria Fleșariu**, a mai dăruit bisericii noastre un Apostol cu litere latine și mai multe alte daruri în preț de peste 50 corone.

Le mulțămim sus numiților marini-moși donatori și pe această cale pentru darul făcut sfintei noastre biserici, rugând pe Dumnezeu să le răsplătescă din vesteria nesecată a darurilor sale ceresci, și dorind ca să aibă cât de mulți imitatori.

În numele parochienilor gr. or. din **Tôrcla**.

Tôrcla la 1 Septemvrie 1904 n.

Nicolae Fleșariu **Ioan Branște,**
paroch gr. or.

*

Senatul școlastic de la școlă gr. cat. română din comuna **Bârșă**, situată în comitatul Sălăgiu, nu pôte ca să nu aducă la cunoștință publică recunoștința și mulțămita lor față de d-l **Florian Cocian**, avocat și mare proprietar în Domnin, care vedând nusuința poporului român din comuna Bârșă, deși puțin la număr, deși edifica o școlă model, nefiind însă în stare a o prevedea cu recuizitele necesare a binevoit a dona o mașină de calculat în preț de 10 corone, și a procura tablele de părete atât române, cât și maghiare în preț de 11 corone. Pentru acestea și multe altele aici nenumărate generose fapte, subscrisul în numele întreg poporului din comuna Bârșă exprim adencă și ferbinte mulțămita d-lui avocat, rugând pre atot puternicul ca să-i răsplătescă faptele marimiose.

Vasile Mihalca,
învățător gr. cat.

*

Stimatul domn **Dr. Emanuil Doctor** medic în Viena, a binevoit a trimete Reuniunii femeilor române din Abrud, Abrudsat și jur, un ajutor de 50 cor., pentru ce îi aducem și pe această cale cele mai sincere mulțămite.

Stimatul domn **Aurelian Danciu** director și proprietar de mine a plătit la fondul Corónelor eterne, administrat de Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrudsat și jur, suma de 10 cor. în memoria d-nei **Ana Adamovici**.

Abrud, la 12 Oct. st. n. 1904.

Ana Filip, **Ioan Simu,**
presidentă. secretar.

*

Pentru comuna și biserică noastră de aici, cari au fost atât de greu cercetate prin incendiul din 8 August a. c. au binevoit a mai veni în ajutor prin contribuiri marimiose, următorii Domni:

Escel. Sa Dr. **Victor Mihályi** metropolit de Alba Julia și Făgăraș cu 20 cor., „**Hațegana**“ institut de credit din Hațeg 200 cor., M. On. **Constantin Pop** protopop 5 cor., D-na **Eugenia Pop-Janca** protopopă în Baia de Criș 5 cor., On. **Nicolau Zugrav** paroch 2 cor., **George Condres** 1 cor., **Nicolae Fagos** 6 cor., **George Fireza** 2 cor., dela mai mulți binevoitori 5-90 cor., din **Uricani**, „**Someșiana**“ institut de credit Deșiu 20 cor., **Dr. Liviu Micșă** avocat 10 cor., **Augustin Pinte** în Deșiu 2 cor.

În numele nenorociților și a bisericii, primescă cea mai fierbinte mulțămită pentru spriginal și iubirea dovedită.

Ostrovul mare în 12 Oct. 1904.

Petru Ciachi,
par. gr. cat.

Cum se tratéză mușcăturile de șerpî veninoși.

Cei mai primejdioși șerpî veninoși din olima noastră sunt viperile (năpăroile), cari, cei mai mari, nu sunt mai lungi ca 75 centimetri; au corpul gros, capul triunghiular și coda scurtă. Colórea viperilor e roșietică, cenușie, negricioasă sau ócheșă. Viperile mușcă ómenii, caii, vacile etc.; mușcăturile sunt mortale.

Ce tratament se aplică în cas de mușcătură?

Se recomanda înainte vreme fricțiuni cu alcool, amoniac sau acid fenic, cari astăzi se înlătură.

Profesorul **Kaufmann** recomandase un tratament rațional adecă în cas de nenorocire să légă strâns cu o sfóră partea mușcată, cât mai aprópe de mușcătură, să se curețe locul și cine-va să sugă rana, apoi în locul mușcăturii se introducea o soluțiune de permanganat de potasă, de acid cromatic sau de clorură de aur.

Acest chip de a trata mușcătura de șarpe veninos e complicat, și decă n'avem la dispozițiune pe cine-va să sugă rana încercăm cel puțin legătura cât se pôte de strâns între punctul mușcat și rădăcina membrului.

Astăzi, afară de legătură și suptul ranei, avem un tratament sigur, care se pôte face chiar 6—8 óre după mușcătură. Acest mijloc este *injecțiunea sub piele a serului antiveninos Calmette, de Lille*. Se spune că acest produs e minunat. După 4 zile pacientul e complect tămăduit.

Serul antiveninos se vinde la farmacii în stare de lichid sau praf.

Agricultorii, vânătorii și toți cari trăiesc la țară, mai ales la munte, au nevoie să-și procure acest prețios și bine făcător produs — *antiveninul* — să aibă totdeauna o proviziune mică în lăunile de vară.

Intrebuintarea. — Când cine-va are nenorocirea să fie mușcat de un șarpe veninos prima grijă e să lege strâns membrul mușcat cu o legătură sêu o batistă cât se pôte mai aprópe de mușcătură, apoi să spele mult rana, să dea sângele să o ude cu o soluțiune prospătă de clorur de calciu 1% (1 gram clorur de calciu în 100 grame apă), și după ce a șters rana bine cu o cârpă curată să presară praf de *serum antiveninos*. Pe urmă se *pansează* cu bumbac antiseptic. E chiar de géba să se mai arză membru cu fer roșu. Serum lichid se întrebuinteză 10 centimetri cubi. *Serum nu cuprinde nici o substanță otrăvitoare și nu face rău nici odată*. Injecțiunile se fac prin împunsături sub pielea flancului drept sêu stâng cu ajutorul unui instrument mic numit *siringă* cu piston de cauciu sêu de amiant de 10 sau 20 cc. capacitate. Facem *seroterapie*, adecă tratăm această bôlă infecțioasă prin introducerea în sânge a serului antiveninos. Impunsătura o putem face și împrejurul părții mușcate. În casuri urgente, când viața pacientului e în primejdie, putem injecta serul antiveninos direct într-o vână de d'asupra, cum e vâna dorsală a mâinii, însă operațiune trebuie făcută de o persoană experimentată.

S. P. R.

MULTE ȘI DE TOTE.

Tratamentul cancerului.

La congresul de chirurgie din Paris, în fața unui public numeros și distins, doctorul **Doyen** a făcut o comunicațiune asupra: „Noilor tratamente ale cancerului (rac)“.

Oratorul oferi mai întâiul membrilor biroului un volum mare intitulat: *Etiologia și tratamentul cancerului* ilustrat de 174 fotomicrografii, și începu imediat expunerea notiței sale.

„N'am dis nici odată și nu afirm nici astăzi, dice medicul, că am găsit formula generală a vindecării cancerului. Am semnalat și descriu o metodă care mi-a dat rezultate neobținute de nimeni până astăzi. Recapitulațiunea generală a efectului metodei mele se încheie astfel: 42 vindecări confirmate la 30 Septemvrie 1904, 46 ca-

suri în observațiune, din care multe par favorabile; 20 casuri despre care nu știu încă nimic și al căror rezultate vor fi clasate ulterior; 128 casuri rele, în care tratamentul n'a dat nici un rezultat, fiind început prea târziu și s'a întrerupt prin cauze afară de voința noastră.

Ne mai rămân încă 6 casuri de semnalat: bolnavi, morți accidentali, pe când lecuirea părea sigură cu tóte acestea. Aceste 6 casuri de vindecare le-am scos din recapitulațiunea generală, căci nu vreu să pun printre vindecați de cât pe bolnavii rămași în viață și care pot fi examinați de medicii competenți.

Rog pe confracții să vie să cerceteze pe acești însănătoșiți și să-mi cêră ori ce explicație spre a-și forma convingerea.

Doctorul **Follet**, profesorul la facultatea din Lille cere numirea unei comisii care să controleze faptele comunicate de doctorul **Doyen**.

Doctorul **Doyen** răspunse, că de mai bine de un an cere mereu confracților să cerceteze pe bolnavii aflați în tratamentul sêu. O comisie însă care să se intituleze *comisie de control* o refuză.

„Primesc însă pe confracții care vor veni să-mi viziteze bolnavii și să constate tratamentul aplicat și rezultatele obținute“.

Declarațiunea medicului a fost primită cu aplauze și s'a decis numirea unei comisii, cu însărcinarea de a cere informațiuni medicului **Doyen**.

Rezultatul este așteptat cu interes atât de lumea medicală cât și de cea profană.

*

Aur berechet!

Geologii susțin de mult că în regiunile polare se află mult aur, dovadă Alasca, care furnizează lumii cantități însemnate, și regiunile siberiene unde aurul se exploatează de mult.

Pe baza acestor date, s'a constituit, încă acum doi ani, o societate suedeză cu un capital mare, pentru a exploata ținuturile din Laponia, și, într'adevăr, după doi ani de muncă grea, s'au descoperit straturi bogate de minereuri cu aur.

Regiunea auriferă se află la 25 km. la nord de ori-ce locuință omenească și iarna este foarte aspră.

În Siberia nordică cercetările pentru găsirea aurului continuă cu activitate și se speră că se va ajunge la descoperiri însemnate.

POSTA REDACȚIUNELI.

Dr. V. M. București: Articolul-răspuns se va publica. Rugăm însă puțină răbdare.

S. O. Blăși: În cestiunea răspunsului urmază scrisóre.

Garantéză farmacia **C. Balassa**, că laptele de castraveți veritabil englesesc al lui **Balassa** cu efect miraculos pus de densul în circulațiune, nu este stricacios feței. Numai odată să încerce On. nostre dame a-și procura de probă laptele de castraveți a lui **Balassa** și se vor convinge că acest cosmetic face să dispară imediat pistruile, petele de ficat, sgrăbunțele, parasiții și ori-ce necurățenie, făcând obrazul neted și ținér. O sticlă 2 cor. Un săpun de castraveți veritabil englesesc 1 cor. Pudra 1 corónă 20 bani. Se pôte căpeta în ori-ce farmacie. Să vă feriți de imitație.

Noroc deosebit. La tragerea loteriei de classă ung. ce a avut loc Luni, posesorii losului cu nr. 98924 au fost favorizați de un mare noroc. Acest los a fost cumpărat de la Colectura principală a lui **Wilhelm Schulze** din Budapesta, Régi posta Uteza 6 și a fost tras cu câștigul principal de 600,000 cor.

La acesta norocósă Colectură se pot căpeta losuri orig. pentru loteria de classă ung. Clasa I: un los original întreg cu 12 cor., jumătate 6 cor., un pătrar 3 cor., o optimă 1 cor. 50 bani.

Anunțuri de căsătorie.

De la 14—20 Octomvrie.

1) **Nicolae Vasmac** gr. or. calfă de pavagiu cu **Paraschiva Todorenci** gr. or. Brașov. 2) **Ioan Popovici** gr. or. calfă de zugrav cu **Marina Sattu** gr. or. Brașov. 3) **Vasile Lupu** gr. or. agricultor cu **Maria Reșnoveanu** născ. Voicu - Chițoc gr. or. Brașov. 4) **Neculae Saftu** gr. or. calfă de lemnar cu **Maria Todorenci** gr. or. Brașov. 5) **Petru Pascu** gr. or. lucrător în Dirste cu **Ana Tim** gr. or. din Săcele.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

Un must escelent
de tot dulce, din comuna
Wurmloch,
unde sunt vițe tămăioasă, se capătă
cu **40 cr. litru,**
în Pivnița **Eszterházy.**

Un astfel de must este o surprisă de cules de vii.

Cumpăr corne de capre negri și de capre roși. Colți de porci sêlbatici, cap de urs, ris etc.

PIPER,
în Zărnesci.

1531,1—2.

De vëndare!

9—10 stupi puși pentru iernat în coșnițe, precum și mai multe coșnițe góle, numeróse cadre, montare completă cu instrumente de stupărit. vinde

BIRÓ SANDOR, inv. diriginte.

Locuința: **Strada vămei Nr. 29**

Informațiuni se pot lua zilnic la 12 óre a. m. și la 2 séu 4 óre p. m.

1525,1—3.

Continutul următorilor articoli higienici sunt întrebuintați de cei mai renumiți profesori și medici, și sunt declarați de foarte bun!

Senegin contra tusei, reușelii, durerii de piept, oficei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutateii de respirat, lungórei și tusei sece. Vindecă sigur și repede. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Capsic unșóre contra durerii de óse, podagreii, reumatismului recelilor, durerilor de cap, de dinți și nervi, precum și scriinturilor. Óele mai îmbătrinite bóle le vindecă. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, grétă și vomare, sgrăcirurile cele mai grele, Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Kaliodsarsaparil mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tineretului. — Prețul 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons inchiderea scaunului e cauza durerii de inimă, ametelii, durerii de cap și altele. Decă cine suferă de inchiderea scaunului, numai decă se comandeză **Laxbonbons**, zaharele purgative, placute și dulci la gustat. — Prețul 1 corónă.

Faceți încercare despre ori-ce articol și Vê veți convinge.

Cornel Demeter,

apotecar în **Szászváros**, Piața școlii nr. 39.

La esposițiile higienice din Cairo în anul 1895 și în Londra la anul 1897 a fost premiat

Spiritul Reuma

cu diploma de onóre și cu medalle de aur. Probat de capacități medicale și întrebuintat cu succes în spitale

SPIRTUL-REUMA

și FLUID de PUTERE,

are efect sigur la tóte părțile corpului și anume: contra reumatismului, durerii de nervi, soldină, ischias, asthmă ș. a. În multe casuri efectul este atât de mare, că după o fricțiune încetéză durerile.

Dureri de dinți și cap vindecă în 5 minute

Prețul unei sticle cu instrucție 1 corónă, sticle mai mari cu 2 cor. 40 bani.

Depou principal în BUDAPESTA la farmacia d-lui **Josif Török**, Király-utoza nr. 12., și la d-l **Dr. A. Egger**, Váci kúrt 17. asemenea în tóte farmacii din provinciă, precum și la proprietarul

WIDDER GYULA

farmacist în **Sátorajka-Ujhely.**

Comande din provinci se efectuează prompt.

Depou în Brașov: la **Victor Roth** farmacia la **Ursu**, **Alexina Jekellus**, **Franz Kelemen**, **Friedrich Stenner**, **Karl Schuster**, **Ed. Kugler**. În Colm: la **E. Victor Milas**.

5—20,1532.

Ocasiune rară pentru cumpărături!

Din **1 Novembre a. c.** începând se pune în vânzare peste **8000** de metri stofe Cheviot, colóre neagră și albastră; **Postav** pentru Dame; **Bluse și flanele** **cu prețuri foarte scădute**

la magazinul de mode, sub firma

M. & L. László Succesorii, Brașov.

Ocasiune rară pentru cumpărături!

Prețuri scădute.

Prețuri scădute.

PAGLIANO-SIRUP

cel mai bun mijloc de curățirea sângelui, inventat de

Prof. GIROLAMO PAGLIANO
FLORENZ - Via Pandoifini (ITALIA).

A se feri de imitații.

Fie-care sticlă este provădută cu marca fabricii albastru-deschis, cu subscrierea Profesorului **GIROLAMO PAGLIANO**.

Se capetă în toate farmaciile mai mari.

DEPOSITUL pentru Austro-Ung.:

Socrate Bracchetti - **A I a** (Süd-Tirol).

Un Sifon apă de Sodă 8 bani.

Fabricanții de apă de Sodă în Brașov.

Au onórea a face cunoscut Onor. public, că cu începere de 1 Novembre a. c. se vinde

Sifonu cu apă de Sodă cu 8 bani.

Aducând mulțumitele noastre pentru încrederea de până acuma, ne rugăm ca și pe viitor a **Vă procura** apa de Sodă dela fabricele noastre, ca și până acuma.

Cu totă stima

Fabricanții uniți de apă de Sodă
în Brașov.

Un Sifon apă de Sodă 8 bani.

1 Sifon apă de Sodă 8 b.

1 Sifon apă de Sodă 8 b.

O parte de mărfuri în Salonul de resturi, Strada neagră Nr. 35.

Am onórea a aduce la cunoștința Onor. public din oraș și de afară, că am făcut cumpărături în persoană la **Viera** pentru

SESONUL de ERNĂ

și mărfurile deja au sosit.

Mă rog la cas de trebuință a mă onora cu vizitarea **depositului meu cel nou**, unde se va câștiga convingerea, că sunt în stare a vinde mărfuri solide de cele mai nouă și moderne, cu aceleași prețuri cum se vind de alții la desfacere totală.

Cu totă stima

JULIUS RESCHNER.

Covóre 90 cm. late, 42 cor.

Prețuri scădute.

Stofe foarte frumoșe și ieftine pentru costume bărbătesci.

În **24 Noemvrie a. c.** se începe un nou ciclu al loteriei de clasă ung. la care se vor trage din nou

câștiguri de 14 milioane 459,000 coróne.

Invităm la participarea acestei loterii, care represintă cele mai mari șanse de câștig din lume, și oferim din puținele losuri cu numeri de noroc ce le mai avem:

Un los întreg à cor. 12.—, o jumătate à cor. 6.—, un pëtrar à cor. 3.—, o optime à cor. 1.75 bani.

Câștigul cel mai mare în cazul norocos este

Un milion de Coróne.

Casă de bancă **JACOB L. ADLER & FRATE**, Brașov.

(Casa de bancă **Jacob L. Adler & Frate** în Brașov represintă cea mai mare colecțură principală a loteriei de clasă ung. din provincie și-au plătit deja clienților săi prompt și culant câștiguri principale de 200,000, 100,000, 70,000, 30,000, 20,000, 10,000 Coróne etc.).

(1534.1—10.)

Țigle de Cement de acoperiș (Langfalz)

foarte rezistente contra intemperiilor. Material ușor de acoperit și de durabilitate nețermurită.

Se capetă cu pret foarte ieftin la **Fabrica PORTLAND-CEMENT** din Brașov.

„Gazeta Transilvaniei”, cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful **Dumitru Pop** și la **Eremias Nepoți**.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

J. P. Pop